

ESKİÇAĞ'DA ADANA VE ÇEVRESİNDE EKONOMİK FAALİYETLER

Pınar BÜLBÜL*

Özet

Çukurova, kuzeyde Toros Dağları, doğuda Amanoslar, batıda Tarsus Ovası, güneyde de Akdeniz ile çevrilidir. Antik dönemde Çukurova bölgesinde kurulan şehirler, politik anlamda oldukça güçlüdürler. Bunun nedeni, bu şehirlerin ticaret yollarını, çok önemli pazarları ve maden kaynaklarını kontrol altında tutmalarıdır. Bunun yanında oldukça gelişmiş kırsal kesim ekonomisine sahip olmaları da önemli nedenlerden birisidir.

Bölge tarım faaliyetlerinde olduğu kadar, yeraltı kaynakları bakımından da oldukça zengindir. Örneğin Anadolu'da maden teknolojisini iyi kullanan Hititler, bakır ve kalay madeni ihtiyacını Kizzuvatna'dan yani Çukurova bölgesinden karşılamıştır. Etrafı dağlar ve denizlerle çevrili olan bu bölgenin, ihracat ve ithalat faaliyetlerini yapabilmesi ve bu zenginliğini anlamlı kılabilmesi için, mutlaka deniz veya kara yoluyla dışarı ile bağlantı kurması gerekmektedir. Bu bölgede günümüzde deniz ticareti aktif olarak kullanılmasa da, eskiçağlarda Kıbrıs, Mısır, Doğu Akdeniz ve Ege limanlarıyla deniz yoluyla canlı bir bağlantı kurulabiliyordu. Acaba Çukurova bu ticaret faaliyetlerini gerçekleştirirken hangi yolları ve geçitleri kullanıyordu?

Hititler'in M.Ö. 1200'lerde yıkılmasından sonra Geç Tunç Çağı'na ait, bu bölgedeki siyasi ve ticari merkezler yıkılmış ve dağınık toplulukların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Sosyo- ekonomik açıdan bölge ve ticaret merkezlerine ya da limanlara bağlı olan kırsal topluluklar, bağımsız topluluklar olarak yeniden örgütlenmek zorunda kalmışlardır.

* Yrd. Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Aşşar Kampüsü, Oniki Şubat/Kahramanmaraş email: pbulbul2004@hotmail.com

KAYNAKÇALAR

- Alkım, U. Bahadır, "Güney-Batı Antitoros Bölgesinde Bir Yol Şebekesi", *Belleten*, Cilt: XXIII, Ankara, 1959, s. 59-79.
- Ay, Şeyma., "Eskiçağda Bir Ticari Ambargo Örneği-Uralı Tüccarlar" *Mersin Sempozyumu 2008*, s. 2032-2036.
- Dinçol, M. A., 1982, s. 123
- Girginer, Özlem Oyman., "Orta ve Geç Tunç Çağlarında Çukurova ve Batı Anadolu'ya Genel Bir Bakış", *ÇÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 15, Sayı 3, (Arkeoloji Özel Sayısı) (Eds: K.S.Girginer - F.Erhan) 2006, s. 103-126.
- Goetze, A., *Kizzuwatna and The Problem of Hittite Geography* Yale University Press, London, 1940.
- Karauğuz, Güngör., *Hitit Devleti'nin Siyasi Antlaşma Metinleri*, Çizgi Kitabevi, Konya 2002.
- Karauğuz, Güngör., *MÖ. 2. Binde Orta Anadolu'nun Güney Kesimi*, Çizgi Kitabevi Yayınları, Konya 2005.
- Savaş, Savaş Özkan., *Çivi Yazılı Belgeler Işığında Anadolu'da Madencilik ve Maden Kullanımı*, TTK Yayınları, Ankara 2006.
- Strabon, *Geographika Antik Anadolu Coğrafyası*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, Çev: Adnan Pekman, İstanbul 2000.
- Ünal, Ahmet., "Eskiçağlarda Çukurova'nın Tarihi Coğrafyası ve Kizzuwatna (Adana) Krallığı'nın Siyasi Tarihi", *ÇÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 15, Sayı 3 (Arkeoloji Özel Sayısı), (Eds: K.S.Girginer - F. Erhan) 2006, s. 15-44.
- Ünal, Ahmet, - Girginer, K. Serdar., *Kilikya-Çukurova İlkçağdan Osmanlılar Dönemine Kadar Kilikya'da Tarihi Coğrafya, Tarih ve Arkeoloji*, Homer Kitabevi, İstanbul 2007
- Ünal, Ahmet., *Hititler Devrinde Anadolu 3*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 2005.
- Yakar, Jak., *Anadolu'nun Etnoarkeolojisi*, Çev: Selen Hırçın Riegel, Homer Kitabevi, İstanbul 2007.